

شیخان دیروکه ک د سته می دا

سەرەدانان مەیا قىيىچارى دى بۇ قەزا شیخان بىت ئەوا كو پىرە ژ (٣٥) سالان ھاتىھە تەعرىب كىن و ديموگرافيا وي ب تەمامى ھاتىھە گوھورىن، مەردم ژ سەرەدانان مە نىاسىنا دىرىۋك و جوگرافيا دەڤەرى ۋ ژ نىزىكى نېرىپىنا كاودانىن لارىن دەڤەرى يە. دىرىۋكا كەقنا قىيىچارى ب سالان ناھىيە ھەزىزلىق، بەلى ل دويش گۈزىن و سەرەتلىان، دىرىۋكا قىيىچارى دىزفريت بۇ بەرى توپانا "نوح" يېنەمەرى.

كەريم سليمان: نېمىسىر و رەوشەنپىر.

قىيىچارى دو ناڭھەنە و ھەر ناھىكى ژى رامانەكا جودا ھەيە، ياخىنى دېبىزىنى "شیخان" ئەۋزى ژىرىكى دوو شىيخىن مەزنىن ئولى نېزىدىيانلى ژىايىنە و روپى خۇد د سەرەتلىق خودا دەتىھە "شىيخ ئادى بىي نىكى و شىيخ حەسەن كورى شىيخ ئادىسى دووئى". ناھى دووئى دېبىزىنى "ئىسەنلىق" ئانىك "كانىا ئاقى" يان "كانىا سېپىنە" ئەو بخۇ يەقەكى ثارامى يە، دېبىزىن رامانە "كانىا سېپىنە" دىزفريت بۇ شۇينبۇونا ھەندەك جورىدىن داران ل بەر قىيى ئاقى و ل دەپەماھىيى دىبۈنە "سېنگ". دېرتۇكى "رەھىلە عشرە الاف فارس" دا ھاتىھە كو "زەپەنەفون" دەمى دەگەلىي زاخۇ را بورى خەلکى دەڤەرى ب مەللەتى كاردو نىاسىھە و دەمەنى گەھاشتىھە گۈندى "پېرىستەكى" ب رەخ ئىسەنلىق قە گۆتىھە "ئەز دەر ئىسەنلىق رابورىم" ئانىك (٤٠١) سالان بەرى زايىنى ئىسەنلىق ياخىنى.

دەكەقۇن دا ئاكىنجىيەن رەسمىن ئىسەنلىق ئەز ئەن ئېزىدىيان بۇون بەلى ب دەپەماھىيى دىبۈنە موسىمان و كەپىستەن ژى مىشەخت بويىنى.

ل سالا (١٩١٨) ئى شیخان بۇوە بىنگەھى ناھىيى و ل سالا (١٩٢٤) ئى بۇوە قەزا، ل سەر دەمەن شۇرۇشا ئىلۇندا مەزن ژى "ھېزى شیخان" ياخىنى دەپەماھىيى كورى دەپەماھىيى رۆلەكى بەرچاچە بۇو د بەرسىنگىرەتى دەپەماھىيى دا، بەلى چۈنکە سنورە دەگەل پارىزىگەها مۇيىسىل و جەھى وى دەشتە رەزىمەن ئىلەك ل دويش ئىلەك قىايىھە ديموگرافيا وي بىگەھەن و ھەتا كو ناھىيى وى ژى بىكەنە "عىن سەن". كورىدا ب زورى ژ سەرگۈنەن وان دەرىپەنخۇن و ل جەھى وان عەرەبان ئاكىنجىي بىكەن، ب دەھان سالە بەرھەمەن چاندىنى و سامانى دەڤەرى ژ كورىدا دەھىتە ستاندىن.

پېشى نەمانا رەزىمەن كۈر ب گۈر و رىزگاربۇونا شیخان ل ئادارا ٢٠٠٣ ئى حکومەتا ھەرىمە كورىستانى دام و دەزگەھىن خۇبىن كارگىرى لى دامەززەندەن.

نوكە قەزا شیخان ژ ؟ "ناھىيان بىنگە دەھىت" ٣ ژ وان ب تەمامى سەر ب دەستەلەلاتا حکومەتا ھەرىمە كورىستانى قەنە ((باعەدرى- ئەتروش- قەسروك)) بەلى (زىلەكى- فاروق) و سەنتەرى قەزا شیخان ژ لايىھى كارگىرى قە سەر ب پارىزىگەها مۇيىسىل قەنە.

سەرزمىندا ئاكىنجىيەن سنورى قەمزا شیخان "١٢٢,٧٣٣" كەسەن، پىتر ژ (١٠٠) كۈندا ب سەرفەنە و نوكە ھەمى گۈندىن كورىدا بۇ كورىدا ھاتىھە زەپەنەن و ئىنمەناھىيەكە باش ژ لايىھى دەزگەھىن ئىنمەناھىيى بىن حکومەتا ھەرىمە كورىستانى قە ل دەڤەرى پەيدا بولىنە. پەرەردە و فېرىكىن:

زەھىر عەبو ھەممەد: - رېقەبەرىي پەرەردە شیخان.

ل شیخان و دەرورۇدران (٩٨) قوتا بخانىن ئامادىسى و دوانا قىچى و سەرەتلىق ھەنە، (٢٤٦٨٠) قوتا بىي ل سنورى پەرەردە شیخان ھەنە، خانىن ب زمانى كورى ب تەمامى ھەتا قۇناغا سىيى سەرەتلىق گەھاشتىھە و سال بۇ سالى ياد گەشە كەرنى دا.

كەريم سليمان

زەھىر عەبۇ

كۆكان مەدەد

نا: بهشیر یوسف

و پاشه روزهک د ئازادی دا

عهیدی خه لیل

شیخان بهری روزگاربیونی

مهدی سالح:

ل سره‌دهمی روزیما رو خیای گهنجین دهه‌را شیخان ج پاشه روزین گهش نه بونه و ج جاران ژی پیشینن نه کر جاره‌کسی ژ جاران دی شین هیچی و نومیدین خو ب جه نین، ده چوینن کولیز و پهمانگه‌ها نه دهاتنه دامه‌زناند و دلهیزین کاری بونه نجان نه بون و پتر ۸۰٪ی ژ گهنجان دهی کاربون. بهن نوکه ثه پیغمه بی هاتیه گهورین و گهنجین دهه‌ری بی روی خود همه‌ی بیان دا دبینن.

شیرین که‌مال:

بهری روزگاربیونی شانکول سره‌دهمی روزیما به عس خه‌لکی فی دهه‌ری نه دهیلان کچین وان گهله‌ک بخوبین شانکو شگه‌ر ته قوانغا سره‌تای و نافنجی به روارد کربانه دا بینی چه‌ند کچان قوتا بخانه هیلاه، ثه ژی شیک ژوان بوم، من هه‌تا پینچی سره‌تای خواندیه، دهیکا من ب بیانه هندی کو کاری ناف مان گهله‌که و پیدفیه ثه ز فی کاری بکم و خواندنی بهیلم.

عهیدی خه لیل:

بهری روزگاربیونی ل شیخان ده چوینت کولیز و پهمانگه‌هان یان هه‌تا شاماده‌یا ژی نه دهاتنه دامه‌زناند لهوا پیک ثینانا خیزانی ژی یا ب زه‌حمدت بو و ثه‌وین وی دهی خیزان ژی پینک ثیناین نوکه بهرا پتريا وان کریدارن، موچی وان تپرا ج نه‌دکر.

زهیز عه بو ثه حمهد: ریقه بهری پهروه‌ردی.

بهری روزگاربیونی خاندن ب زمانی کوردی ل دهه‌را شیخان نه بو و ل فی دهه‌ری ج قوتا بخانه تازه نه هاتینه نویزه‌نکرن و نه هاتینه نافاکرن.

شیرین که‌مال

شیخان پشتی روزگاربیونی

گهنج و کار:

مه‌هدی سالح:

گهنجی فی دهه‌ری نوکه پتر ژ ریزا ۶۰٪ی ب کارو موجه‌هه، دلهیقا کاری بو هاتیه قهکرن ژ لایی ده‌گه‌هین حکومه‌تا هریما کورستانی، داهاتیه وان بی هه‌باعانه تپرا پیدفیین وان و خیزانی وان دکه‌ت.

شیرین که‌مال:

نافرها دهه‌ری پشتی روزگاربیونی یا د ده‌گه‌هین حکومه‌تی و حزبی و ریکخراوین جه‌ماودری دا کار دکه‌ن و نه‌فه پینگاشفه که بو ودرار و پیشنه‌چوونی.

عهیدی خه لیل:

نوکه ثه ز فرمابه‌رم و دلهیقا کاری پشتی روزگاربیونی ل شیخان ب دهست من که‌فتیه و گهله‌کین وهکی من ژی خو دامه‌زناندیه ج وهکو فرمابه‌ر یان ژی کارمه‌ند یان کریکار دگه‌ل پرژوین نافه‌دانکرن و گهشه‌پیدانی یین حکومه‌تا هریما کورستانی ل فیره ب جه دنیت.

مه‌هدی سالح

